XXVII. évfolyam. 60. szám. Kedd 1895. márczius 26.

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . 2 » 50 »
Egy hóra . . 1 » — »
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közemény a szerkesztőségbe (Főtér 1828. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. (Főtér 1828. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ES VASARNAP KIVÉTELÉVEL.

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkalmszerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beigtatásért 30 kr.

Hirdetést vagy reclamot magában foglaló ujdonság sora 50 kr.

Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 krajczár.

Hirdetések fölvétetnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. Főtér 1828. sz. alatt.)

Kéziratok nem adatnak vissz

A kis ember védelme.

Nem a valódi kis emberekről, hanem azokról az ugynevezett »kis emberek«-ről szólunk ezuttal, a kiknek kebeléből származik a legtöbb emberi nagyság; szólunk a kisbirtokos, kisiparos és munkás népről, melynek védelmét a legelső állami feladatnak tartjuk.

A mostani válságos gazdasági állapotok a társadalom minden rétegét elégedetlenséggel töltik el s mindenféle panaszra adnak okot. A munkásnak, napszámosnak kevés a munkája s a mi van, az gyarlón van fizetve; a kisiparost szoritja egyfelől a nagyipar, másfelől a gazdaosztály pénztelen volta, a kereskedőktől is csak a nélkülözhetetleneket vásárolják az emberek; a földmives, a gazdálkodó, középbirtokos osztály existencziáját alig birja fentartani a hallatlanul alacsony gabonaárak mellett; a hivatalnok is alig tud élni, mert az egy kenyér kivételével minden drága, az igények nagyok, a fizetés meg csekély; a független társadalom intelligencziájának legfőbb elemei, a papok, ügyvédek és orvosok is csak bajjal küzdenek, mert bár munkahiányról nem panaszkodnak, jövedelmük mégis gyarló. Szóval nagy a panasz és elégedetlenség mindenfelé.

Mennyire jogosultak ezek a panaszok, annak vizsgálatába nem bocsátkozunk; annyit azonban mondhatunk, hogy ha van jogosult panasz, melyet mindenkinek meg kell hallani, a ki a hazát nem a szájával, de szivével szereti, az a kis ember panasza. Erre a két társadalmi osztályra nehezedik legnagyobb sulylyal az idők járása; ezt a két társadalmi osztályt fenyegetik pusztulással a mostani nehéz idők.

Ennek a sok tekintetben egymásra utalt két társadalmi osztálynak pusztulása roppant veszedelem minden nemzetre, de legnagyobb veszedelem a magyarrra, a mely most végzi a nemzeti állam kiépitésének munkáját. A kis gazdák és kisiparosok pusztulása okozta világszerte a szocziális kérdést; ez kergeti a mi népünket is a nemzetközi szocziálizmus karjaiba. Nemzeti létünk nagy érdeke függ tőle, hogy a szocziális tanokat hóditó utjokban itt a magyar földön, a mennyire emberileg lehetséges, feltartóztassuk, S ha fel akarjuk tartóztatni, védjük a kis emberek önállóságát, védjük tüzhelyét; mert a kis emberrel él, vagy bukik a mai társadalmi rend.

Ha a kis ember »munkássá lesz; ha szemben áll a »tőkével« s követeli evvel szemben az államtól, hogy gondoskodjék róla, különben nem létezhetik, akkor nincs a független társadalomnak talaja, az állam épülete ingoványon áll, melyet egy kisebb rázkódás is elsüllyeszthet. Ha a kis emberből kivész a népcsaládi, a faji érzés; ha a nemzetközi társadalomnak lett tagjává, hiába beszélünk mi neki a magyar nemzeti államról! A mi istenünk nem lesz az ő istene és szánalommal tekint majd azokra, a kik a mult idők jámbor hagyományaival akarják az uj világot boldogitani.

Nálunk Magyarországon — istené legyen érte a hála — még messze vagyunk a közvetlen veszedelemmel fenyegető romlástól; nálunk a vagyontalan társadalom még nem nyujtogatja kezét az államhatalom felé, hogy azzal leigázza a birtokos társadalmat s végül szolgaságba döntse önmagát; nálunk a vagyontalan társadalom még csak munka, egy kis vagyon és függetlenség után vágyik. Nálunk a szocziális alapokon nyugvó államnak eszméje még csak egyes rajongók lelkében él s még nincs magyar ember, a ki annak alakot adjon; de ugy látszik, nincs messze az idő, midőn az ismeretlenség homályából kilép az uj apostol, a ki a hatodik pártnak zászlaját fogja kibontani és teljesen feldulja vele első sorban fajunk családi békéjét.

Az uj ember zászlóbontását — ez előre látható — nem leszünk képesek megakadályozni, ha nem teszünk meg minden tőlünk telhetőt arra nézve, hogy a népet távol tartsuk tőle. Tartsuk távol a népnek azt a rétegét, mely a független társadalom alapját képezi; tartsuk távol a kisgazdát és a kis iparost, sőt számbeli erejének növelése által is fokozzuk e két társadalmi osztály ellentálló képességét. A helyett, hogy pusztulni engednők az önálló tüzhelyeket, szaporitsuk azokat s akkor a nemzetközi szocziálisztikus áramlatok veszedelmét elodáztuk. S ez már maga is nagy dolog; mert a ki időt nyer, életet nyer.

A mi intelligencziánknak nem szabad tétlenül nézni a kis ember vesztét, az önálló tüzhely pusztulását, hanem minden, bármely csekélynek látszó eszközt is meg kell ragadnia, a melylyel a kis embert oda képesitheti, hogy nagyobb rázkódások nélkül élje át a mostani s a következendő nehéz időket.

Cs. K.

Ankét az agrárszocializmus ügyében.

Banffy Dezső báró miniszterelnök az alföldi agrárszocializmus meggátlása végett egyik ankétet a másik után hivja egybe.

A mult hetekben az alföldi főispánokat hivta meg tanácskozásra a miniszterelnök, hétfőn pedig az agrárszocializmus mozgalmak által leginkább inficiált vármegyék földbirtokosainak küldött meghivót.

Száz meghivót küldött szét a miniszterelnökség, de a konferencziára, mely ankétnek éppen e miatt nem nevezhető, alig jelentek meg harmiczan a meghivott földes urak közül és ezeknek nagy része sem volt olyan hangulatban, hogy kellő felvilágositásokat adhattak volna.

Két kérdést intéztek az egybegyültekhez.

Az első kérdés az volt, hogy mi az oka a lábrakapott agrárszocializmusnak?

Erre a kérdésre a nagy többség azt a feleletet adta, hogy ez a tuláigig menő izgatás következménye és csak igen csekély része van ebben a rossz terméseknek és az alacsony gabona áraknak. Ennek bizonyitásaul többen felhozták, hogy aratókat idegen vidékről kell a birtokosoknak hozatni és nem egyszer történik meg, hogy a szomszéd vármegyékből munkásokat keresnek és nem kapnak, mert a felbujtogatott nép nem akar dolgozni.

A második kérdés az volt, hogy miképpen lehetne a bajokon segiteni.

Kielégitő választ senki sem tudott adni, részletes inditványnyal annál kevésbé szolgáltak a meghivottak és igy második anket is eredménytelenül oszlott szét, határozatot nem hoztak, hanem a második kérdés megvitatását egy, a legközelebbi jövőben egybehivandó ujabb anketre halasztották.

EMLÉK-BESZÉD.

Tartotta a debreczeni honvéd-temetőben, 1895. márcz. 24-én, a Kossuth-gyászünnepély alkalmából, **Kálmán Gyula** joghallgató.

Mélyen tisztelt gyászoló közönség!

Már egy éve annak, hogy a torinói remete utolsó halálsóhaját szárnyaira vette a lenge szellő, s hozta a négy folyam hazája felé. E halálsóhaj a feledhetetlennek bár utolsó, de legmagasztosabb s egyszersmind a legszomorubb »ü z e n e t e«. Benne van abban a rajongó szerelem, a honfiui tüz, a kinszenvedés fájdalma, a megbocsátás, a lelkesités, s a végbucsu szivből sarjadzott könnye.

S a szellő utjában sirva panaszolja el fájdalmát; s a résztvevő olasz nemzet sóhajai Adria hullámait korbácsolják fel; s a habok moraja a kis szellőcskét tomboló orkánná változtatja, mely viharos fájdalommal zugja be az országot, s fülébe dörgi földrengető hangon minden magyarnak a szivrepesztő igéket: M e g h a l t a f e l t á m a d á s a p o s t o l a!

És e hangokra megdermed a nemzet, életének vidorságát a halál némasága váltja fel; valami megnevezhetetlen fájdalom szoritja össze szivet; mozdulatlanul, érzeketlenül alél el, csak bensejében érezve a mardosó kint, mely halálthozó kezével szétmarczangolta szivét, s mely némaságában még borzasztóbb.

De a másik pillanatban mint sebzett oroszlán ugrik fel, s a pokoli szenvedés veres könnyeit hullatja, sir, jajgat s ajkán fuldokolva tör ki a keserü panasz: »H á t e z t i s e l k e l l e v e s z i t e n ü n k, m e g v á l t ó n k a t, m i n d e n ü n k e t?!«

És fájdalmát nótába kesergi:

„Sir a Tisza, sir a Duna,
Hegyen-völgyön zokog a szél,
Sir az erdő, sir a mező,
Reszket minden kis falevél.
Eke mellett sir a magyar
A barázda gyöngyharmatos;

A „DEBRECZEN" TARCZÁJA.

Első vizitem halott ismerősömnél.

Kisérteties riporteri kaland.

Irta: **Ifj. Móricz Pál.**

A multkoriban talán emlitettem is volt, hogy annak a bizonyos halott vendegemnek, ki meg eleven korában Nagy Napóleont is levágta a piski hidnál, megigértem, hogy illően viszonozni fogom látogatasát. És bár akkor haraggal is váltunk el, mégis beváltottam szavamat, mert felesleges is mondanom, hogy lapja érdekében mily nagy tettekre képes a buzgó riporter.

Hát borzalmas éjfél volt. A hold és a csillagok ugyan ragyogtak, hanem a szél mintha azt fütyölte volna fülembe: »Jaj de szépen süt a hold, egy eleven, meg egy holt stb.« És a thermométer zérus alakit fizenkettőt mutatott, hanem az én kurázsim kezdett még annál is alabb sülyedni, midőn éjfeli 12 óra után 20 perczczel elértem a nagy temetőt.

Messziről még sivalkodtak a kakas kántorok, fejem felett denevérek, baglyok csapongtak, némelyik még huhukolt is, és én fogaim össze szoritva sziszegtem:

— Csak bátorság barátom! Csak bátorság! És aztán emelt fővel siettem a temető főutján a megjelölt czimeres kripta felé, hol halott ismerősömet véltem találni.

A temető csőszéknél már minden aludt, még az a bizonyos emlőszopó árva gyermek is, kinek tatáját leütötte a hajó kötél, kinek mamája a nagy mosáskor halt meg, és a ki végül buvában meg akart fagyni édes szüléje sirján, és ki tényleg már meg is fagyott volna, ha utóbb a temető csősz a sutban fel nem melengeti. Tehát mondom, még az a bizonyos emlőszopó, megfagyott árvagyermek is igen nyugodtan aludt, mint azt különben derék Gyulai Pál bátyánk is — habár téves értesülések alapján is — szinte igen szépen leirja.

De mondom, mindezektől eltekintve, emelt fővel siettem a megjelölt czimeres kripta felé. És mintha a sirokon, a száraz bokrok közt alakok mozogtak volna, feheren, sáppadtan, mint a jól nevelt halottakhoz illik, a kisebbje még czigánykerekezett is, huh! hogy vaczogott a fogam, de már ugy is késő lett volna visszatérni. Hát beléptem a kripta vasajtaján, mely már az ily ajtóktól megszokott kisérteti hangon nyikorgott.

Az első szobában, a hol nem volt senki, valami rozsdás szegre felakasztottam a téli kabátomat. Aztán kopogtattam a második belső ajtón, melyhez mohás, csuszós lépcsőn kellett lemenni.

— Herein! hangzott a »kulturnátió« klasszikus szép nyelvén, de oly orrhangon, mintha a föld gyomrából jött volna, és mint a hogy a halott urak is szoktak beszélni.

És beléptem. . .

És első rémülésemben szinte elkiáltottam: »Minden jó lélek dicséri az urat!« De aztán csak vissza tartottam magam, mert hisz e kitétel köztudomás szerint oly hatással szokott a kisértet urakra lenni, mint pl. a tüz heve az illó olajokra.

Valamelyes csodás kékes láng világitotta be a kriptát, hol öreg és fiatal koporsók voltak össze-vissza hányva. És mily alakok! mily alakok! Egész nagy uri társaság! kik talán mind az én tiszteletemre hivattak össze?

És már ujból megfogtam az ajtó kilincset, midőn közeledett felém az én régi halott vendégem, kit a multkoriban eltulajdonitott csibukomról s dohányzacskómról ismertem fel, mely most is csipejen fityegett, mert máskülönben épp oly borzalmas csont ember volt, mint a többiek.

— Szerbusz pajtás! parolázott csontos kezével. Mégis csak derék czimbora vagy te. Máskülönben, szólott a kis és nagy, him- és nőnemü kisértetek felé fordulva, van szerencsém bemutatni az én legjobb eleven barátomat, a ki földi kedveseink előtt nagy hirü riporter nevében áll!

És hogy szaladt mind felém, különösen a nők, kiket hosszabb halotti ingjeikről ismertem fel, sőt az öregebbjének volt még főkötője is, már szinte vártam, hogy sugni fogják:

— Aztán kitegye a nevem az ujságba!

És aztán leültünk, ki a koporsókra, ki egymás ölébe, én pedig egyik koporsó ászokra, s mellém az én obsitos halott czimborám, csak látták volna, mily vakmerően fujta szemembe a füstöt.

— Póli! kiáltotta most. Keszitse fel a krampampulit! És egyik koporsóból kibuvott egy sárguit csontu női kisértet, kinek már nehézkes mozdulatáról látni lehetett, hogy szakácsnő korában meglehetős kövér volt.

— Aztán mibe tens uram? kérdte, foszlott ingét tépegetve.

— Hát a fiatal ur koporsójába! Az még meglehetős jó érczkoporsó, s épp elég kaliberü is lesz a társasághoz.

— De hisz benne fekszik

— Hát dobja ki belőle!

És csakugyan ki is dobták a fiatal urat a koporsójából, ki egy négy-öt év közötti csont kölyök volt. És hogy rugott-vágott, sikoltozott, azt hittem, hogy mind szet hull a csontja. És mig a monoclimmal meg nem vigasztaltam, nem is hallgatott el, hanem annak igen megörült, mindjárt be is dugta a jobbik szemgödrébe. És a kisértet urak, asszonyságok mind kaczagtak felette.

És aztán csakugyan felgyujtották a krampampulit, kigyót, békát, gyikot hányván bele, mint a hogy ezt ily alkalmakkor a kisértet urak szokták.

— Egy kis friss spiritusz szállitmányunk érkezett most, de csak a napokban, mondta az én czimborám. Egy uri halottat, egy első éves jogászt temettek ide a szomszéd kriptába, épp ma egy hete, a ki még holta után is olyan balek volt, hogy minden kárpótlás nélkül átengedte nekünk koporsójából a borszeszt, melylyel lesavanyitás czéljából leöntötték. Igen jó fiunak látszik, csupán irántad való tekintetből nem hittam el, mert hisz tudhatod, az ilyen öt-hat napos halott urak cseppet sem barátságosak, meg aztán korán sem oly szépek, mint mi. (És itt be kell vallanom, hogy különösen a női csontvázak meglehetős kaczérsággal vicsorgatták fogaikat felém.) Aztán meg az illatjuk sem mindég kellemetes.

E közben elkészült a krampampuli. Kináltak engem is, de én nagy nehezen kimentettem magam, hogy az orvosom letiltott a »szeszélyekről«, mire gunyorosan vonogatták vállaikat, sőt némelyik még gunyosan vicsorgott is, mintha mondták volna:

— Hülye porváz! Hát még ily helyen és ily társaságban is hiszesz az orvosi rendeletekben?

A krampampuli után természetesen hevesebb lett a hangulat; a fiatalabb kisértetek olykor párosával is kimentek rövidebb időre, mint mondák: »Nézni, valyon esik-é?«

És aztán tánczoltak, daloltak is, de mi néhányan a társaság komolyabb tagjaival csak beszélgettünk tovább, bár egy igen-igen kis kezü, kis lábu, formás csipejü és koponyáju hölgy kisértet engem is ki akart csábitani a szabad levegőre, hol oly bársony-puha a sirokon nőtt fü, de én nem merészeltem véle »kinézni.«

Láttam is, nem vette jó néven, hanem finom csipkés, monogrammos ingje oly szép fehér és vasalt volt, hogy kiengeszteljem, csakugyan meg is jegyeztem:

— Ugyan kedves nagysád, hol mosat, de szépen kivan vasalva az ingje? . . .

Mire ő megmagyarázható szeméremmel, csontos ábrázatján rózsaszinlág lobbant el, de egész feléénkülve mondta, mint a hogy ele-

Sir az egész Magyarország
Téged sirat Kossuth Lajos!

A nagy gyászról a Duna a Szajnának zsong panaszdalokat, a Kárpát átbeszéli veszteségünket az Alpesekhez; mindenütt részvétet kelt, s gyászba boritja az egész művelt világot, mert ő az egész emberiség nagy halottja volt! Hiszen a ki oly nemes, magasztos eszmékért küzdött, oly idealis czélokat valósitott meg, mint ő, az méltó az egész világ gyászára

De hát mi, árva magyarok, kiknek ő csontunkból való csont, verünkből való vér, zászlónk, vezérünk, ujjáteremtőnk, atyánk, megváltónk, vértanunk volt, hogyan gyászoljuk meg őt?!

Láttátok a nemzeti gyász fényes megnyilatkozását, mely magával ragadott mindent.

Láttátok a magyar nemzetet, a midőn mint egy ember, egy közös akarattal hozza vissza a megdicsőültet a honi földbe, hogy itt nyugodja örök álmát, hogy a sirján nőtt virágok mámoritó illata szétterjedjen az országba, s abból az ifjuság magába szivja a honszerelmet.

Láttátok, hogy mint vándoroltak a honfiak, s honleányok a sirjához; láttátok ezt a legujabbkori keresztes hadjáratot, igen, mert ilyen még csak a Krisztussal történt.

Hallgatjátok ugy-é az ő csodatetteit a költők édes ajkairól; daloljátok ugy-é az általa kivivott eszmék hasznát; érzitek ugy-é szivetek büszke dobbanását, ha az ő nevét emlitik; büszke szeretettel gyöngéden melengetitek ugy-é még most is az ő emlékét?

Hát csak hallgassátok az ő csodatetteit, csak daloljátok az ő nótáit; csak élvezzétek diadalainak áldását, csak melengessétek kebletekben az ő emlékét: akkor méltóan gyászoljátok őt.

Szivetekbe temessétek; ott emeljetek neki oltárt; félve őrizzétek, hogy mocsoktalan fehérséget a rágalmazás irigy keze be ne szennyezze.

Áldás azokra, a kik szelleme nagy napjának sugarainál melegitik önzetlen lelkeiket; de százszor jaj azoknak, a kik nevének szentségéből vásári czégért csinálnak!

Az ő neve legyen nekünk hitünk, erősségünk, jelszavunk, imádságunk, diadalmi énekünk, melynek szivetrázó dallama lelkesült felmagasztaltsággal buzditson bennünket nemzeti jellegünk, jogunk, alkotmányunk megtartására!

Az ő szelleme vezéreljen bennünket nemzeti életünk rögös utjain.

Az ő alakja legyen nekünk intő példa; benne lássuk fajunk énjét megtestesülve.

S ha igy hűek maradunk a megdicsőülthöz, akkor be fog teljesülni a költő jóslata:

„Oh élsz hazám, tenéked élned kell,
Mig a világ tart, a föld s az ég,
S e földet megszentelő neveddel
Kérkedni fog a dicső nemzedék,
Hirednek vészben, s viharban égő lángja,
Dicsőség gazdag századokra hat,
S e fényben kedves népem kis hazája
Nagynak, dicsőnek látandod magad!“

— — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — —

. . . . Már egy éve annak, hogy a torinoi remete utolsó halálsóhaját szárnyaira vette a lenge szellő, s hozta a négy folyam hazája felé.

Egy éve már, hogy nem birjuk őt; egy éve már, hogy »felménemennyekbe süle a mindenható Istennek baljára!«

És a szabadság szellője még most is sirva lengi körül arczainkat s a nagy idők némán beszelő tanuinak, az itt lábunk alatt nyugovó dicső honvédeknek altató dalába belezsongja gyászunkat.

„Megtért már ő is tihozzátok!“

Fogadjátok őt magatok között oly tiszta, szent szeretettel, a milyenre csak a lelkek képesek. Tegyétek őtet magatok között elsőnek.

Meséljétek el neki küzdelmeiteket, hogy a visszaemlékezésnél a szemeitekből hulló könnycseppeken megtört napsugár reménytadó szivárványt ivezzen nemzetünknek annyiszor beborult egére.

Mondjátok meg neki, hogy veletek együtt itt él sziveinkben örökké. S mig mi, mint a közel multnak még részben tanui, a legnagyobb embereket csodáljuk bennetek, addig a jövő nemzedék mindég nagyobb, mindég dicsőbb alakban tiszteli szent emléketeket s duló harczaitokat hőskölteményben zengi szét!

— — — — — — — — — — — —

. . . . Aludjad hát csendesen mély siri álmodat, te nagy, te dicső! Egy nemzet virraszt feletted a kegyelet soha el nem hamvadó mécsénél. Ime, szivünk tömjénével áldozunk most is szent emlékednek! . . . Aludj! . . . . Aludj! . . . . És álmodjál szépeket árva nemzetedről . . . .

. . . És tekints le küzködő népedre napsugaras mennyei trónusodról, hova angyalok szárnya vitt tégedet, hogy mi örökre elveszitsünk! . . . .

. . . De nem! . . . Istenemre! Nem veszitettük el őt, hiszen itt van közöttünk.

Tudom, de nem látom, érzem és meg nem foghatom! Fülembe csengő édes szózata; tudom mit mond, de nem hallom!

Öt szivjuk be a tiszta levegővel . . .

Neki tömjénez a virágkehely, a csillagok rezgése, a napsugár csókja.

És honszerelmi dalunk kéjrezgésként nyilallik át testetlen lényén!

„Nincs, mégis él; alakja hófehéren
A láthatár ringó ölén pihen.

Nincsen, de mégis él nekünk örökre
Mint é tető, teremtő gondolat.
Reá lehell a mozdulatlan rögre,
És még a sirból is élet fakad.
Nevet folyóink egyre harsogtassák,
Azt sugja reggelnek az éjszaka:
Egyenlőség, testvériség, szabadság
Ő benne élnek s bennük él maga!“

— — — — — — — — — — — —

De azért csak hadd keseregjen a nóta:

»Sir a Tisza, sir a Duna,
Hegyen-völgyön zokog a szél,
Sir az erdő, sir a mező,
Reszket minden kis falevél,
Eke mellett sir a magyar,
A barázda gyöngyharmatos;
Sir az egész Magyarország,
Téged sirat, Kossuth Lajos!“

A Kossuth-gyász.

Megható és impozáns módon adott a főváros közönsége gyászának kifejezést Kossuth Lajos halálának első évfordulója alkalmából. Egy hatalmas menet, mely arányaiban emlékeztetett a temetés alkalmával látott felejthetetlen sokaságra, zarándokolt ki vasárnap a kerepesi sirkertbe, hogy lerójja kegyeletének és tiszteletének adóját a legnagyobb magyar emlékének.

Délután egy óra után nagy emberáradat vonult a Kálvin-tér felé, melynek környékét már dél óta lepte el sok ezer ember. Egyletek, testületek, iskolák vonultak fel egymás után és sorakoztak egymás mellé. Gyászfátyolokkal bevont zászlók, alkalmi lobogók sürü erdeje tarkitotta a tömeget, melyet a Kossuth Lajos emlékezete hozott össze. A rendezők utasitásaira a tömeg rendes csapatokba fejlődött és csakhamar oly óriási méreteket öltött az egybegyült közönség, hogy a megjelenteknek nagy részét a menet formálása kedveért a közeli utczákba kellett terelni.

Minél inkább közeledett a menet megindításának ideje, annál sürübb, annál nagyobb lett a tömeg és a résztvevők száma minden tulzás nélkül ötvenezer emberre tehető.

A merre a menet elhaladt, mindenütt sürü sorfalat képezett a nézőközönség, mely pazsziv részvételével emelte az ünnepély nagyszerüségét. A házak ablakai megvoltak szállva. Igazán szép volt a házak gyászpompája, mely arról tett tanuságot, hogy a főváros minden polgára résztvesz a nemzet gyászában, mig a középületek kopaszsága a hivatalos vezetők kislelküségéről tett bizonyságot.

Megkapó jelenet volt, midőn a menet elérkezett a Brázay-féle ház elé, melynek egyik ablakából Ruttkayné Lujza, Kossuth Lajos nővére sirva szemlélte azokat, kik az ő legdrágább halottjának nyugvó helyéhez járnak. A menetben résztvevők mindegyike kalaplevéve köszönt az agg urhölgynek, ki kendőjével intett vissza.

A kerepesi uton beláthatatlan tömeg nézte a menetet. A legelőkelőbb közönség gyült itt össze, hogy a valóban nagyszerü tömeget, mely sürü zárt tömegeivel imponáló benyomást keltett, nézze. A rend példás volt.

A kerepesi-ut külső torkolatánál óriási embertömeg várta a menetet. Itt be kellett szüntetni a kocsiközlekedést, mert a sokaságot nem lehetett áttörni.

A temető előtt Pázmándy Dénes, országgyülési képviselő fogadta a menetet, és az ő nagy ügyességének köszönhető, hogy ez minden nehézség nélkül juthatott be.

Fél négy volt, a mikor a menet első csapata, az egyetemi ifjuság a temetőbe ért, hogy az utána következő jövők utját előkészitse.

Ekkor a sir körül már összegyültek a notabilitások, kiknek sorában ott voltak Kossuth Ferencz, Lakatos Miklós, Várady Károly, Helfy Ignácz, Hentaller Lajos, Pázmándy Dénes, Illyés Bálint, Tóth Ernő, Babó Emil, Molnár Józsiás, Papp Elek, Komjáthy Béla, Polónyi Géza, Lukacs Gyula, Szederkényi Nándor orsz. képviselők.

A sir gyönyörüen fel volt diszitve délszaki növényekkel Köröskörül cziprus és babér-cserjék, a sirkövön pedig pálmabokrok pompáztak.

Mialatt a menetben résztvevők ünnepi csendben elvonultak a sir előtt, mely a legnagyobb magyar hamvait takarja, az alatt a sir előtt elhangzottak az emlékbeszédek, melyeknek sorát Lakatos Miklós nyitotta meg, ki néhány, meleg kegyeletteljes szóval tette le pártjának koszoruját a sirra.

Az egyetemi ifjuság koszoruját Csörgheő Zoltán joghallgató tette le, csinos beszéd kiséretében.

Nagy hatást keltettek Dalmady Ödön szavai, ki a mü egyetemi ifjuság koszoruját helyezte a sirra.

A pozsonyi jogakadémia küldöttségének nevében Oppler Emil tett koszorut a sirra.

Megindult hangon szavalta el ezután Illyés Bálint országgyülési képviselő az ezen alkalomra irt »Kossuth sirjánál« czimü költeményet, melynek utolsó strófái mély benyomást tettek a hallgatókra:

Függetlenség égi fája:
A szivünkben gyökered!
Koronád fenn meg-megtépi
Vész, vihar; — de azt kitépni
Kebelünkből — nem lehet! . . .

És e fának legszebb ága
Itt virul, e sir felett! . . .:
Jöjj hazámnak árva népe.
S ha reményed összetépve:
Szakits egy zöld levelet! . . .

És te! néped édesatyja:
Virrasztgasd az éjszakát! . . .
Mint a csillag, fenn ragyogva;
Míg nagy eszméd beragyogja,
Diadallal e hazát!

Most a hölgyek küldöttsége ért a sir elé. Három nő hozott egy óriási cser koszorut, melynek szalagja ezt a felirást tartalmazta: A magyar honleányok Kossuth Lajos szellemének. A hölgyek nevében Dobronyi Gyuláné beszélt.

Igen hatásos szónoklatot tartott az ünnepélyt rendező bizottság nevében dr. Takáts Zoltán, ki a menet rendezésében is óriási munkát végzett.

Végül a budapesti függetlenségi- és 48-as érzelmü polgárok nevében dr. Molnár Jenő mondott beszédet.

*

Elhangzottak a beszédek . . . . Még egyszer megszólalt ezrek ajkán a Kossuth-nóta mélabus dallama, a czigányok hegedüi sirva panaszolták el fájdalmukat, az est leszállt . . . Az ünnepnek vége volt. A tömeg csendben, némán, meghatva távozott a legnagyobb magyar sirjától. Semmi sem zavarta a szép, kegyeletes ünnepet. A várost ellepték a rendőrök, de ezeknek alig akadt dolguk, Féltékenyen őrizték a szinházakat, tartva attól, hogy azokat megostromolják, mert előadásokat tartanak bennök, De ez a félelem oktalan volt. A tömeg a temetőből a rendezők felszólitására szétoszlott minden torlódás nélkül.

BELFÖLD.

A miskolczi mandátum. Herman Ottónak, a nemzeti muzeum igazgató-őrévé leendő kinevezésével, minthogy ez az állás inkompatibilis a képviselőséggel, le kell mondani a miskolczi déli-kerület mandátumáról. Ennél

---

ven hölgyeink is szokták a pipere kérdéseknél:

— Ugy-e bizony szép? Hát Mária Tóni néninél, a kinek elsőrangu »mosó- és vasaló intézete« van a mennyországban, mert még néhai Rothschild urek is nála mosatnak . . .

— Lám! lám! motyogtam én, ilyen az élet, a földön eleven korában a »grande nation« liljomos királynéja, fent a mennyországban pedig — holta után — első rangu mosó és vasaló intezet tulajdonosnő . . .

— És talán kegyed rokonságban is van véle, kerdeztem riporteri kiváncsisággal.

— Óh, igen! A Capet bácsiék révén, mert hisz én vagyok a Berry herczegné! mutatkozott be büszkén.

És lám, lám, ilyen az élet, az az hogy a halál, egy ilyen nagy és hires szép dámának utasitottam én vissza pár perczczel előbb a kegyeit . . .

— És csak a bácsi látogatására jöttem, folytatta tovább a királyi csontváz asszony, reámutatván az én obsitos huszár komámra, mert tudja kérem, a bácsi nagy szolgálatot tett egykor királyi házunknak, midőn nagy Napoleont levágta a piski hidnál . . .

— No már az igaz! hagytam helybe az ifju asszonyt, kinek utóbbi szavai még is gyanussá tették királyi származását. És ki majd egy hatalmas ferfi csontváz karján bokázott ki a szabadba. És a halott hölgyek mind, irigykedve, sóhajtozva néztek utánuk . . .

Most végre a czimborával is szabadabban beszélhettem.

— Hm . . . hm . . . köhintett egyet-kettőt. Mánhogy odafent! . . . és a csibukszár borostyános végével felmutatott a padlás felé. Semmi különös, csak a régi panama . . . csupán Szent Peter komádat akarják a házmesterségről lecsapni . . .

— Aztán miért? kérdem kiváncsian, és nem kis rémüléssel, mert utóvégre mégis igen jó, ha van az embernek a »kapunál« némelyes protekcziója . . .

— Mert nagyon az italnak adta magát. És a multkoriban pálinkás fővel beeresztett a mennyországba egy Szent-Ursuláról nevezett jérikói czimzetes püspöket, meg két apácza fejedelem asszonyt.

— És már az is olyan nagy baj!

— De még milyen! . . De azért még ez sem lett volna olyan nagy baj, hisz egy-két konkoly szem még nem rontja el a tiszta buzát, hanem elnézésből, két legujabb görög és rácz szent helyett, a Papacosta nemzetközi betörő bandajából is beeresztett két »néhai« urat, akik is belopózván az Ur házába, feltörték az Ur Wertheim kaszáját, melyben a lelki üdvösségek voltak elzárva. És azután az összes lelki üdvösségeket szütyőbe csömöszölve, visszaszöktek az őrizetlen kapun a pokolba.

És most nagyban folyik a diplomátiai irásvá. ás a mennyország és pokol között, amelynek nem is tudhatni, mi lesz a vége.

Az Ur »szent háboruval« fenyegetődzik, hogy kitelepiti az ördőgöket a pokolból, az ördőg pedig azt mondja, hogy akkor az elkárhozottakkal tubákoltatja fel az Ur összes ezidei lelki üdvösség készletét . . Hanem a szegény Peternek van is mit hallgatni, sőt az sem lehetetlen, hogy penzióba küldik . . .

— Biz ez nagy sor, mondom én.

— Márhogy az a! mondja a komám, ki most egy csinos ujságot huz elő a koponyája belsejéből. De imhol olvasd. Le vagyon benne irva.

Elveszem s látom az ujság czime: »Himmelreicher Lloyd«.

— Még ilyen is van?

— Van bizony! Mózes a főszerkesztője, de a munkatársak is mind ilyen ó-szövetségbéli nevü irók. Különben a Friebeisz Jóska hires betüivel nyomják e lapot, világositott fel Csont komám.

És csakugyan a legelső különczikk ez volt: »Vak merő, hallatlan kasszabetörés az Ur házába!«

— Hát osztán elég ügyes lap?

— Hisz azért Mózes a szerkesztője, de a multkor mégis csak kifogott rajta Simonyi óbester, a Mária ez idő szerint férje, és az összes lovasitott angyalsereg, meg a mennyországba jutott vitéz huszaroknak a legfőbb komandánsa. A multkor ugyanis Mózes azt irta az ujságban a menybéli huszárság felől, hogy megrontói a szent szüzek erkölcseinek, és annyira vakmerő tolvajok, hogy keddre virradólag a Szent-Dávid hegedüjéről is lelopták a hurokat ostorcsapónak . . .

És mit szólott ehez Simonyi óbester? Kérdeztem.

— Semmit Csak midőn egyszer Mózes főszerkesztőt, épp az Ur szine előtt megcsiphette, hát a kiséretében levő huszárokkal menten huszonöt irgalmatlant vágatott reá.

— És az Ur elnézte ezt a sajtó-szabadság elleni vakmerő merényletet? szörnyüködtem fel.

— Nem csak hogy elnézte, folytatta a Csontember, hanem szentséges kezeit az óbester csókájára helyezvén, mondá vala emez immáron már közismert arany szavait: »Ez az én kedves fiam, kiben nekem gyönyörüségem telik!«

— Ilyesmiről mintha én is olvastam volna már! mondám én.

— De ez még mind semmi kérlek, mert tegnap virradóra meg a Szent-Mihály négy szép fekete lovát lopták el az Ur istállójából. És aztán a lovak bőrét az öreg Ábrahámnál találta meg Barcza komiszárus, aki most szinte idefent időzik. Az öreg ugyan szabadkozik, »hogy igy, hogy ugy, — egy ösmeretlen embertől szerezte!«, hanem alig hiszem, hogy ebből a »lusorból« még az a bizonyos nagypénteki holló is tisztára moshassa, mert biz az olyan régimódi csapláros lelkéhez sok minden fura dolog hozzá fér . . . Ezt természetesen köztük legyen mondva, szólott az én csontkomám, mert nem szeretném, ha az öregnek »odahaza« rossz hirét terjesztenéd, de meg utóvégre ugy is vénparipák voltak már, s Szent-Mihály is csak szégyenszemre parádézott már velök . . .

És talán még tovább is beszélgettünk volna még, ha észre nem veszem, hogy az én gazdáim álmosodni kezdenek, sőt némelyik már bele is feküdt a koporsójába . . . Csak az a kölyök nem akart lenyugodni, akinek a koporsójából a krampampulit itták, s nem is feküdt le, mig neki nem adtam a bajuszkefémet, mely után nagyon esekedett . . .

Aztán elköszöntem a még jelenlévő urak tól, urnőktől, kik ugyan még illemből marasztottak s az obsitos csont ember udvariasan kisért ki a kripta első szobájába, hol azonban hiában kerestem a szegre akasztott téli kabátomat, mert a helyén csak egy rossz, rongyos, piszkos, penészes halotti ing lógott.

És csont komám csengő kaczajjal mondta:

— Már csak ezt vedd fel, ha meg nem akarsz fázni! A téli kabátodra pedig keresztet vethetsz, mert el is felejtettelek figyelmeztetni, hogy a szomszéd zsidó temetőben nyugszik a hires ó-budai születésü Grünfeld Miksa, ki hajdináromban országos kassza-feltörő volt, de most a nyomoruság itt a sirban a halotti koszoruk, holotti ingek, koporsó czirádák, sőt mint esetedből is láthatod, a kabát tolvajlásra is reáhajtotta tisztességes kaszafeltörésekben megőszült fejét.

Különben is nagyon sanyaru pompával temették el, mert az első vizitjekor is épp ilyen forma kurta ing volt rajta, hát biztosan Grünfeld vitte el a te kabátodat is, mert utóvégre egy jó meleg bunda, még a sirban is bunda!

Hát ebből az én esetemből is láthatod

fogva a kerületbeli ellenzék vezérférfiai, előbb függetlenségi- és nemzeti-pártiak külön-külön, majd együtt tanácskoztak a választásnál követendő eljárásra nézve. — S megállapodtak abban, hogy a választás alkalmára a két párt fegyverbarátságot köt és közös jelöltet állit, ezuttal a nemzeti-párti Melczer Gyulát, Borsodvármegye volt alispánját.

KÜLFÖLD.

A japánok veresége. Hong-Kong, márczius 24. Takui jelentések szerint a japániak a Pescarodes-szigetek mellett megverettek.

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gönczy egyesület Otthonában.

Színházi előadások kezdete este 7 órakor.

Ujdonságok.

Városi közgyűlés.

Meghivás az 1895. évi márczius hó 28-dik napján csütörtökön délelőtt 9 órakor a városháza nagy tanács termében tartandó rendes bizottsági közgyülésre.

TÁRGYAK:

1. Polgármesteri jelentés 1895. évi január és február hónapokról.

2. Belügyminiszteri leirat, mely Ő Felségének a Királynak, Albrecht cs. és kir. főherczeg elhalálozása felett városunk közönsége által nyilvánitott részvétet megköszönő nyilatkozata másolatban leküldetik.

3. Belügyminiszteri leirat a fogadó, vendéglő, kávéház és kávémérési iparokról szóló szabályrendelet módositása iránt.

4. Miniszteri leirat az ev. ref. főiskolában felállitandó 2 jogi tanszék czéljaira megajánlott 100.000 frt tőke 4% kamatának jóváhagyása tárgyában.

5. Tanácsi előterjesztés Kassa sz. kir. városának, az italmérési illeték lejebb szállitása végett az országgyüléshez intézett felirata pártolása iránti átiratára.

6. Ugyanaz Ungvármegyének a közegészség s szegényügy országos egyöntetü keretben rendezése iránt az országgyüléshez és a belügyminiszteriumhoz intézett felirata pártolása iránti átiratára.

7. Ugyanaz: Székesfehérvár sz. kir. városnak azon átiratára, melyben a Szent István szobrának ottan leendő felállitása iránt, a képviselőházhoz intézett feliratát pártoltatni kéri.

8. Ugyanaz: Pozsony vármegyének Ő Felségéhez a királyhoz hódoló felirat küldetése, a Miniszteriumnak pedig bizalmi szavazat nyilvánitása iránt küldött megkeresményére.

9. Ugyanaz: Sopronmegye átiratára.

10. Egy városi közigazgatási bizottsági tagsági helynek választás utjáni betöltése.

11. Tanácsi előterjesztés: Kisuj-utcza torkolatának kibővitése ügyében.

12. Ugyanaz: Magyarország vármegyéi és városai czimü vállalat 4200 forint segély iránti kérelmére.

13. Ugyanaz: a tüzoltó laktanya ügyében.

14. Ugyanaz: a torna egyletnek telek- és tégla adása iránti kérelmére.

15. Ugyanaz: a mezőőri intézmény életbeléptetése folytán szükségessé vált intézkedések tárgyában.

16. Ugyanaz: Jónás Mihály telek eldaraboltatás engedélyezése iránti kérelmére.

17. Ugyanaz: Dóczy Emil és társainak a magyarországi diák-szövetség Debreczenben tartandó kongresszusa költségeire 1000 frt segély iránti kérvényére.

18. Ugyanaz: a Debreczen-hajdumegyei kézügyesitő egyesület segély iránti kérvényére.

19. Ugyanaz: a közkórház évi jelentésére.

20. Ugyanaz: a timár-társulatnak a savósguti erdő cser-üzemben való kihasználása iránti kérelmére.

21. Ugyanaz: Sámson község tégla adományozása iránti kérvényére.

22. Ugyanaz: a városi közigazgatási bizottság féléves jelentésére.

23. Ugyanaz: a folyó évi január hó 31-én megtartott számonkérőszék jelentésére.

24. Ugyanaz: a házipénztár által vezetett 1893-dik évi polgári failletőség számadása megvizsgáltatásáról.

25. Ugyanaz: melylyel a közigazgatási erdőrendészeti bizottságnak, a törvényhatóság területén levő erdők állapotáról szóló 1894. evi jelentése bemutattatik.

26. Nyug- és segydij iránti kérvények.

Debreczen, 1895. Márczius 25.

Simonffy Imre
királyi tanácsos, polgármester.

A „Csokonai kör“ 1895. évi márczius hó 29-én, pénteken délután 6 órakor a városháza nagytanácstermében felolvasó ülést tart. Tárgy: »Pompeji« értekezés; felolvassa s a hozzá készitett szkioptikoni képmutatványokat bemutatja Sinka Sándor. Tagok s hozzátartozóik belépti dijat nem fizetnek. Nem tagoknak belépti-dij 20 kr.

* **Szinház.** Tegnap este páros bérletben »A szókimondó asszonyság« 3 felvonásos szinmüvet adtak elő. Daczára, hogy e darabot már annyiszor adták rövid időközökben, elég nagy számu közönség jelent meg a tegnapi előadásra. A szereplők közül különösen dicséretet érdemelnek Cserni Berta, a ki, tekintve hogy még most sem egészséges teljesen, nehéz szerepét kitünően adta, továbbá Tapolczai és Pethes. Ma este páratlan bérletben »Rigolettó, a király bolondja« cz. opera kerül szinre.

* **A debreczeni iparos ifjuság önképző egylete** 1895. evi april hó 7-én vasárnap d. u. 3 órakor saját helyiségében évi rendes közgyülést tart, melyre a t. tagoka ezuton is meghivja az elnökség Tárgyak: évi jelentés, zárszámadás; választmány felmentése tárgyában határozat; jövő évi költségvetés; a megelőző 8 napnál elébb beadandó inditványok tárgyalása; tagsági dij megállapitása, tisztujitás.

* **Verekedés.** Négy munkas verekedett össze tegnap este a csicsogó téren. Csorgott az eső, a mikor kijöttek egy korcsmából az utczára s csorgott akkor is, a mikor mentek hazafelé. Pintér Józsefet dühbe hozta a kellemetlen időjárás és kedvetlenségének azzal adott kifejezést, hogy egyik társát, Molnár Gábort, belelökte a sárba. Ez okozta azután a vesztét, mert Molnár a mint kihemperegte magát a sárban, lassan felkapaszkodott és elkeseredetten rohant Pintérre és azt ütlegelni kezdette, miben két társa is szorgalmasan segedkezett neki. Csak jó későre jöttek rendőrök, a kik aztán nagy ügygyel-bajjal szetválasztották a dulakodókat és bekisérték őket a kerületi kapitanysághoz.

* **Tiszti tánczestély.** A február hó 21-ére tervezett és Albrecht főherczeg ő cs. és kir. fensége elhalálozása folytán elmaradt helyörségi tiszti tánczestély e hó 30-án (szombaton) fog megtartatni. Az idő rövidsége miatt uj meghivók nem fognak szétküldetni, az elmaradt tánczestélyre szóló meghivók azonban ezen alkalomra is érvényesek, miről a rendezőség az érdekelteket ez uton értesiti.

* **A szatmári igazságügyi palota** a város által ingyen felajánlott helyen, a Rákóczi- és Verbőczy-utczák sarkán fog felépülni. A kisajátitás ellen beadott fellebbezést a belügyminiszter elutasitotta, ellenben megengedte, hogy az épitkezésre, a kisajátitásra és a jelenlegi törvénykezési épület helyére épitendő uj bérház költségeire a város 380,000 forint kölcsönt vegyen fel. Az épitendő uj palotát jövő év nov. havában adják át rendeltetésének.

* **Verekedés.** Tegnap d. u. 5 órakor a nagy-szappanos-utczán Dávid Gábor és Kiss Mihály fuvarosok összekülömböztek. Dávid Gábor egy husáng fával ugy derekon vágta Kiss Mihalyt, hogy az rögtön leesett szekeréről és nagyobb sérüléseket szenvedett. Az ügyet a rendőrség intézi el.

* **Pincze tolvaj.** Farkas Imre földbirtokos emelt ma panaszt a kapitányságnál, hogy pinczéjét ismeretlen tettesek feltörték s abból több palaczk finom bort elloptak. A rendőri nyomozat azonban csakhamar kideritette a tettest Szathmári Vincze személyében, a ki most a börtönben várja méltó megbüntetését.

* **Nyilvános köszönet.** A debreczeni első takarékpénztár tek. igazgatóságának azon valóban humánus, és nemes eljárásáért, hogy az 1894. é. nyereményből a helybeli közkórházban ápolt s kibocsátáskor valóban segélyre szoruló szülő nők részére a közgyülés által már általam átvett 50 frt segélyt szavaztatott meg. Debreczen, 1895. márcz. 26. Dr. Ujfalussy igazgató főorvos.

* **Elszámolás** az ev. ref. felsőbb leányiskola f. hó 16-án rendezett iskolai ünnepélyének jövedelméről.

Bevétel:

jegyekből	312	frt 90	kr.
felülfizetésekből	27	» 70	»
összes bevétel:	340	» 60	»

Kiadás:

Terem	25	» —	»
Zene	30	» —	»
Zongora szállitás, hangolás	8	» —	»
Diszletek, reflektorok fuvarja, felállitása	14	» 90	»
Görögtüzhöz anyag	2	» —	»
Nyomda költség	24	» 80	»
Az előkép rendező tiszteletdija	50	» —	»
Rendőri engedélyért és felügyeletért	15	» —	»
Fodrásznőnek	5	» —	»
Kocsibérek a rendezőség számára	11	» 20	»
Bélyeg meghivókra	2	» 64	»
Szolgáló személyzetnek	7	» 20	»
Gyertya		45	»
Összes kiadás	198	» 19	»
Bevétel jegyekből	340	» 60	»
Kiadás	198	» 19	»
Tiszta jövedelem	142	» 41	»

Felülfizettek: Kiss Áron püspök 2 frt 60 kr. Wolafka Nándor v. püspök 7 frt 60 kr, K. Tóth Kálmán 1 frt, Dr. Medve Kalmán 3 frt, Hegyi Mihályné 3 frt, Varga Ferenczné 5 frt, Buzás Elekné 2 frt, Pápay Imréné 1 frt 50 kr, Nógrády Jenő 1 frt, ifj. K. Kiss József 1 frt. Az isk. ünnepély rendező bizottsága e helyen is hálás köszönetet mond ugy a felülfizetőknek, mint mindazoknak, kik bármely tekintetben is hozzájárultak az előadás sikeréhez s ez által az iskola ifjusági könyvtárnak gyarapitását lehetővé tették.

— **Midőn a nagyközönség** figyelmét **Ungvary László czeglédi hirnevesgyümölcsfa skolájának** mai számunkban közzé tett hirdetésére felhivnók, különösen kiemeljük, hogy nevezettnél a százezrekre menő mindenféle nemes csemetén felül még mintegy 1·500·000 darab 1—2—3 éves **gyümölcsfa vadoncz** van eladásra készen, még pedig: **körte, alma, birs, douczin, paradicsom, szilva, prunus-myrobolana, Saint-Julién, beszterczei szilva, eper, saj-meggy, sárga-baraczk, mandula és kökenyből.**

* **Katasztrófa a világürben.** Nem csak mi apró emberek vagyunk kitéve a sors váltakozásainak, nem csak a mi életünket zuzhatja össze egy- gy hatalmas erővel reánk zuduló szerencsétlenség, hanem ki vannak ennek téve még azok a ragyogó, hatalmas égitestek is, a melyek oly mérhetetlen magasságban tündökölnek felettünk. Egy ilyen katasztrófát, a melynek szinhelye a világür, eszközei pedig azok a nagyerejü hatalmak, a melyek uralkodnak a mindenség felett, fedeztek most fel a tudósok. 1846-ban ugyanis felfedeztek egy üstököst, a melynek a Brorsen nevet adták. Ez az üstökös az által tünt fel, hogy nagy fényességénél fogva minden 5 és negyed évben történő visszatérésekor igen pontosan meg volt figyelhető. Ennek következtében pályáját oly biztosan ki lehetett számitani, hogy mindenkor fel lehetett találni az előre meghatározott helyen. Az üstököst utoljára 1879-ben figyeltek meg. Utolsó visszatérte után azonban nem lehetett többé megtalálni, az üstökös eltünt. Mikor azután daczára annak, hogy a megfigyelésnek minden körülmény kedvezett 1890-ben sem volt nyoma, a csillagászok megállapitották, hogy a mint az már számos más üstökössel is megtörtént, valami **katasztrófa** érte, a melynek közelebbi részletei a földlakók előtt örökre rejtve maradnak. Demming csillagász 1894. márczius 27-én felfedezett egy igen gyengefényü üstököst, a melyről csakhamar megállapitották, hogy az ellipszis hártyában mozgó, eddig ismeretlen üstökös. — Hind angol csillagász számitásai azonban kideritették, hogy ez a felteves nem helyes, — mert az njonnan felfedezett üstökös nem más, mint az eltünt Brorsen egy része. — A Brorsen ugyanis valószinüleg kettére törött és pedig ama hely közelében, a hol az ő régi pályája, az uj üstökös pályájával érintkezik. Ez a katasztrófa az eddigi számitások szerint 1881-ben történhetett. Világos, hogy a Brorsen másik töredeke is, most már teljesen ellentétes irányban folytatta pályáját és most az az érdekes feladat nyilik a csillagászok számára, hogy kiszámitsák azt az utat, a melyben ez a csillagtöredék kering Ez azonban csak akkor lesz lehetséges, ha majd a Denning-felfedezte üstökös látható lesz, mert csak ekkor lehet azokat a számitásokat pontosan kijavitani, a melyek a Denning-üstökösre vonatkoznak.

Apróságok.

A londoni koldusok kitünően értik a mesterségüket. Egy londoni, a koldulást üldöző egyesületnek 300.000 kolduló levelet mutattak be, melyek alapján 80.000 csalót és kóborlót keritett kézre a rendőrség. A londoni koldusok különféle furfangjairól ime két példa:

Egyik koldus azt állitá, hogy nyelvét operáczió folytán elvesztette. Az amputált nyelvét nagyobb bizonyság okáért a mellén spirituszos üvegben hordozta. A konzervált nyelv juhnyelvnek bizonyult.

Egy másik koldus még ezen is tultett. Bejelenté saját halálát és más név alatt pénzt kért a maga temetésére.

*

Furcsa plakát. Párisban nemrég a XI. kerület egyes helyein fur plakát vonta magára a figyelmet. Egy uri ember 40 frank jutalmat igér annak, a ki tudatja vele, hogy melyik sörházban kényszeritették őt arra, hogy zálogba hagyja arany óráját lánczostul egy pohár sör ára fejében.

Ennek az urnak ugyancsak megárthatott az egy pohár sör!

*

Kivágta magát! Wellington herczeg egy alkalommal találkozik egy törzstisztjével, a ki meglehetősen be volt rugva.

— Mit csinálna ön az én helyzetemben, ha emberei közül valamelyiket ilyen állapotban találná? — kérdé a tábornagy herczeg szigoruan.

A törzstiszt összeszedi magát és katonásan tisztelegve mondja:

— Szóba se állnék vele!

A jó mondás megmentette a büntetéstől.

*

Alaptalan gyanu. A feleség dühösen rámordul férjére:

— Te szörnyeteg, te megcsalsz még, pedig barátnőmmel!

— Ugyan mi jut eszedbe!.. Melyik barátnőddel?

— Melyikkel? Hát megmondom: Elzával.

— Elzával?.. Ez az egyetlen, a kire még csak nem is gondoltam!

Irodalom és müvészet.

A »Vasárnapi Ujság« márcz. 24-iki száma 24 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: »Egy nagy magyar tekhnikus emléke« (Vásárhelyi Pál arczképével, Barabás Miklós rajza után) — »Furulyaszó.« Móra István költeménye. — »A Bocskay-zászló. (A hajdu-szoboszlaiak Bocskay-zászlójáról készitett képekkel.) — »A Tuileriák a második császárság alatt.« Legujabban közzétett adatok nyomán. — »Regénytár«: »Egy divat a század elején.« Elbeszélés, irta Zöldi Márton, (Goró Lajos rajzaival.) Verne Gyula legujabb regénye »A tifer mester csudalatos kalandjai.« (Képekkel.) »Őszszel és tavaszszal.« Kauppis-Heikki finn elbeszelése. Közli Bán Aladár. — »A játékszenvedély Amerikában.« Árnyék-arczképek«; Bismarck, Gambetta, az orosz czár stb. (Képekkel.) »A nemzeti szinház ujdonságai.« »Képek a magyar történetből«: (I. Endre megkoronázása. Székely Bertalan festménye; 2. Az augsburgi csata. Echter festménye; 3. Zrinyi és Frangepán kivégzése. Egykoru metszet; 4. A zentai diadal. Engerthnek a budai királyi palotában levő festménye után; 5—6. A várnai csatatér. Fényképfölvételek után.) »Havazások a Karsztban, Fiume környékén.« (Paur Géza rajzaival.) — Irodalom és müvészet. Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány. Egyveleg, stb. rendes heti rovatok.

Különfélék.

A franczia gyufák. A gyufagyártás Franczia ország ban tudvalevőleg állami monopólium. Épp oly tudvalevő dolog az is, hogy ez állami »tüzokozók« a lehető legnyomorultabb minőségüek. A franczia bohozatirók állandó gunyt üznek belőlük, de az államnak mégis nagy hasznot hajtanak. A mult évben Franczia ország ban 28.422,242,250 gyufát gyártottak és pedig 27 milliót fából, a többit viaszkból. Az előállitási ár közel negyedfél millió frankra rugott. Egy millió gyufa az államnak 195 frankjába kerül és 900 frankon adja el. Igy tehát az elmult évben 20 milliót nyert a gyufákon. Legtöbbet azok a gyufák jövedelmeznek, melyek nem égnek, mert ezek nem fogynak a legnagyobb mennyiségben és készitésük még sem kerül többe, mint a jóké.

TÖRVÉNYSZÉK.

Pör a király ellen. Florenzben nemsokára igen érdekes pert fognak tárgyalni és királyunknak jut benne az a mindenesetre igen ritka szerep, hogy ő lesz az alperes. Az Orsini családnak egy őse ugyanis még 1748-ban Ferencz császárnak egy remek emlékérem és régiséggyüjteményt adott el jókora összegért. Árát azonban sohasem kapta meg és ez most már a kamatokkal együtt több millióra szaporodott fel. Az eladónak egyik jogutódja beperelte most Ferencz József osztrák császárt és magyar királyt, mint Ferencz császár örökösét és jogutódját és azt kéri a florenzi törvényszéktől, hogy a koronás alperest a kereseti tőke és járulékainak végrehajtás terhe mellett leendő megfizetésében marasztalja el. — Igy irja ezt a mindig jókedvü »Gil-Blas«.

VASUTI MENETREND.

1894. október hó 1-től.

Debreczenből indul.

Budapest—Nagy-Várad felé	reggel	8 ó. 40 p
» »	déli	12 ó. 36 p.
» »	este	10 ó. 31 p.
Csak Nagyvárad felé	délután	3 ó. 32 p.
» » minden kedden déli 12 ó.		
Csak P.Ladányig vegyes vonat	este	8 ó. 15 p.
Szatmár felé	délután	3 ó. 48 p.
» »	este	8 ó. — p.
» »	éjjel	3 ó. 05 p.
Csak Szatmárig	reggel	5 ó. 15 p.
Miskolcz felé	délelőtt	8 ó. 25 p.
» »	este	8 ó. 05 p.
Szerencs—S.-A.-U.—Kassa felé	d. u.	3 ó 56 p.
B.-Szt.-Mihály felé máv-ról	reggel	5 ó. 48 p.
» » vásártérről	»	6 ó. 04 p.
» » máv-ról	délután	3 ó. 37 p.
» » vásártérről	»	3 ó. 50 p.
F.-Abony és Polgár felé máv-ról	reggel	5 ó. 00 p.
» » » vásártérről	»	5 ó. 13 p.
F.-Abony és Polgár felé máv-ról	délután	4 ó. 10 p.
» vásártérről	»	4 ó 22 p.

Debreczenbe érkezik.

» Budapest felől	délután	3 ó 28 p.
» » » gyorsvonat	este	7 ó. 09 p.
Bpest—N.-Várad felől	éjjel	26. 40 p.
Csak Nagy-várad felől	reggel	7 ó. 41 p.
Csak P.-Ladánytól	reggel	4 ó. 55 p
M.-Sziget—Szatmár felől	reggel	7 ó. 25 p.
» »	délután	12 ó. 16 p.
» »	este	10 ó. 16 p.
Csak Szatmárról	este	7 ó. 45 p.
Miskolcz felől	reggel	8 ó. 07 p..
» »	déli	12 ó. 21 p.
» »	este	7 ó. 40 p.
Büd-Szent-Mihály felől vásártérre	reggel	ó.1709 p
» » máv-ra	»	
» » vásártérre	este	7 ó. 41 p
» » máv-ra	este	7 ó. 50 p.
F.-Abony» s Polgár felől vásártérre	délután	5 ó. 21 p.
» máv-ra	»	5 ó. 30 p.
F.-Abony és Polgár felől vásártérre	reggel	7 ó. 50 p.
» » » máv-ra	»	8 ó. — p.

Budapestről—Debreczenbe indul:

Személy-vonat reggel	8 óra 25 pkor.
Gyors-vonat délután	2 óra 10 pkor.
Személy-vonat este	7 órakor.

Gyorsvonat este 9 óra 15 perczkor, mely Püs Pökladányban utóléri a Budapestről este 7 órakor induló személyvonatot.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelősszerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1828.)

Jó napot!

Julcsa: Te Klári, látom neked mindig csinos ruhád, szép kötőd és finom topánkád van: hol szerzed be azokat?

Klári: Hol? Hát **Löw Zsigmondnál**, kinek üzlete főtér, Weisz Sándor házban, a Posszert-féle borkereskedés mellett van.

Julcsa: Jó hogy tudom, majd én is ottan fogok bevásárolni.

Klári: Nem is bánod meg, mert jutányos árban mindenféle **csinos** és **olcsó árukat** kaphatsz ott.

Építési czikkek raktára.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy

Piacz-utcza 1824. szám alatt

SZIKSZAY-HAZ

czement és disztégla gyári raktárt rendeztem be és ugyanott legjobb minőségü portland és román czementet, valamint

kőbányai sajtolt disz-téglát

zsákonként és vaggononként bármily **mennyiségben jutányos árban árusitok.**

Kiváló tisztelettel

(121.) **Stegmüller Árpád.**

„DEBRECZEN" NYOMDÁJA

(FŐTÉR 1828. SZ. A. CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben)

teljesen ujonnan berendezett könyvnyomda.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat:

takarékpénztári, kereskedelmi

ügyvédi és községi nyomtatványokat.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

KÉSZIT:

Gyászjelentéseket, báli- és lakodalmi meghivókat.

ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT,

TANCZRENDEKET és ÉTLAPOKAT.

Vidéki megrendelések gyors a és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések ERDÉLYI ISTVÁN nyomdai művezető nevére czimzendők.

Izléses kiállitás! Jutányos árak

Nyomdánkat, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN",

és a szintén elterjedt **„DEBRECZENI HIRADÓ"** is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

Izléses kiállitás! Jutányos árak!

Hirdetések a »DEBRECZEN« czimü lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

SZÁMLÁKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NÉVJEGYEKET,

bor- és rum-vignetteket, falragaszokat,

MINDENNEMÜ KÖRLEVELEKET és ÁRJEGYZÉKEKET.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

FOLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással

jutányos árakon.

Birósági, végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesittetnek.

Nyomatott a »DEBRECZEN« nyomdájában (Főtér, Csanak-ház) 1828